Code No. 7260

Roll No. ………………………..

SET : C

D. El. Ed. 2nd Year Exam., September – 2025

Pedagogy of Punjabi Language

पंजाबी भाषा का अध्यापन

(Course Code : DE-210)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 35*

समय : 2 घण्टे] *[अधिकतम अंक : 35*

सामान्य निर्देश :

(i) *कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।*

(ii) *प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये **कोड नम्बर** तथा **सेट** को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।*

(iii) *कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।*

(iv) *उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।*

(v) *उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।*

(vi) *परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें। रोल नं० के अतिरिक्त प्रश्न-पत्र पर अन्य कुछ भी न लिखें और वैकल्पिक प्रश्नों के उत्तरों पर किसी प्रकार का निशान न लगाएँ।*

(vii) *कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है,* ***परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।***

(viii) ***सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।***

(ix) *3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।*

ਨੋਟ : ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ – ਪਹਿਲਾ

1. ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ : 1

(ੳ) ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ

(ਅ) ਮਨੁੱਖੀ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਵਲਵਲਿਆਂ ਨਾਲ

(ੲ) ਅਭਿਨੈ ਨਾਲ

(ਸ) ਤਰਕ ਨਾਲ

2. ਬੁੱਧੀ ਭਾਵ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ : 1

(ੳ) ਵਾਰਤਕ

(ਅ) ਕਵਿਤਾ

(ੲ) ਨਾਟਕ

(ਸ) ਇਹਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

3. ਵਾਰਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਗੀਤ ਅਤੇ ਨਾਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

(ਅ) ਸ਼ਬਦਾਰਥ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

(ੲ) ਬਿਰਤਾਂਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

(ਸ) 'ੳ' ਅਤੇ 'ਅ' ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ

4. "ਕਵਿਤਾ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨ-ਉਡਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ।" ਇਹ ਕਥਨ ਕਿਸ ਵਿਦਵਾਨ ਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਹਡਸਨ

(ਅ) ਅਰਨੌਲਡ

(ੲ) ਵਰਡਜ਼ਵਰਥ

(ਸ) ਸ਼ੈਲੇ

5. ਕਵਿਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਕੀ ਹਨ? ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਵਿਤਾ ਸਫ਼ਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? 3

6. ਵਾਰਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਵੈ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ – ਦੂਜਾ

7. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

(ਅ) ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

(ੲ) ਲੇਖਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

(ਸ) ਉਚਾਰਨ ਵਿਧੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ

8. ਦੈਨਿਕ ਡਾਇਰੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ।

(ਅ) ਕਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ।

(ੲ) ਸਿਰਫ਼ ਅੱਖਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ।

(ਸ) ਸਾਰੇ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ।

9. ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ? 3

10. ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਉੱਪਰ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ। 5

ਜਾਂ

ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਯੂਨਿਟ – ਤੀਜਾ

11. ਰਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਕੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਇਹ ਲਚੀਲਾ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਇਹ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ੲ) ਇਹ ਸੰਕਲਿਤ ਅਤੇ ਅੰਕ-ਅਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਸ) ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

12. ਵਸਤੂ-ਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤ ਹੈ : 1

(ੳ) ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਣਾ

(ਅ) ਸੱਚ-ਝੂਠ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਣਾ

(ੲ) ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰਵਾਉਣਾ

(ਸ) ਲੰਬੇ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖਵਾਉਣਾ

13. ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ : 1

(ੳ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਕਲਾ

(ਅ) ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਲੈਣਾ

(ੲ) ਵਿਹਾਰ, ਕੌਸ਼ਲ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ

(ਸ) ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ

14. ਕਿਹੜੀ ਵਿਧੀ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? 1

(ੳ) ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ

(ਅ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣਾ

(ੲ) ਇੱਕ ਵਿਭਾਗ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ

(ਸ) ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਮਾਨਣਾ

15. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ

(ਅ) ਪਾਠਕ੍ਰਮ, ਸਿੱਖਿਆ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ ਅਨੁਕੂਲ

(ੲ) ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ।

16. ਨਿਰੰਤਰ-ਵਿਆਪਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ – ਚੌਥਾ

17. ਦੀਰਘ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ-ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਅਧਿਆਪਨ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀ

(ਅ) ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ ਦੀ

(ੲ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ

(ਸ) ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ

18. ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ : 1

(ੳ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ

(ਅ) ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ

(ੲ) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ

(ਸ) ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ

19. ਫਲੈਸ਼ ਕਾਰਡ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ? 1

(ੳ) ਸ੍ਰੋਤ ਸਹਾਇਕ ਸਾਧਨ

(ਅ) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਹਾਇਕ ਸਾਧਨ

(ੲ) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ-ਸ੍ਰੋਤ ਸਹਾਇਕ ਸਾਧਨ

(ਸ) ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਧਨ

20. ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? 1

(ੳ) ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ

(ਅ) ਇਕਾਈ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ

(ੲ) ਦੈਨਿਕ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ

21. ਸੱਤਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਕਹਾਣੀ ਉੱਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ। 3